

GV Thuis Update

Tweemaandelijks projectnieuws Geestelijke Verzorging Thuis
mei 2022

Het thema zaaien en oogsten is in zingeving en spiritualiteit een bekend onderwerp. In de jaren 2019 – 2021 is veel gezaaid, dit jaar is er al het nodige te oogsten.

Zo komen de resultaten vrij van de PLOEG-onderzoeken naar de infrastructuur van Geestelijke Verzorging Thuis, de interventie van een geestelijk verzorger en de verwijsmogelijkheden naar derden. Ook vanuit de actieonderzoeken komen de resultaten naar buiten. Deze zullen van betekenis zijn voor de praktijk van geestelijke verzorging in de thuissituatie.

*De zaaier, ca 17-38 juni 1888
Vincent van Gogh
Collectie Kröller-Müller Museum*

Elke maand worden er duizenden gesprekken gevoerd, vaak individueel. Na corona gebeurt dit weer meer in groepsverband. Mensen weten de wegen naar geestelijke verzorging steeds beter te vinden. Daar blijven we samen aan werken, opdat zoveel mogelijk mensen op de hoogte zijn van de mogelijkheden. En sterker: dat er voor hen een geestelijk verzorger is om mee in gesprek te gaan, of die betrokken kan worden bij scholing of multidisciplinair overleg. In dit overzicht lees je over de nieuwe mogelijkheden, ook in het onderwijs. Veel leesplezier!

Guido Schürmann, projectleider Geestelijke Verzorging Thuis

Wendy de Bruijn: 'Tussen al die praktische zaken door hoor je of zie je gewoon de zingevingsvragen doorklinken. Niet alleen bij patiënten zelf, maar ook bij de naasten'

Groeiende aandacht voor zingeving en geestelijke verzorging

[Tijdschrift voor Praktijkondersteuners en Praktijkverpleegkundigen \(TvPO/NHG\)](#) ›

besteedt ruim aandacht aan zingevingsvragen in de praktijk van praktijkondersteuner Ouderen en Somatiek, Wendy de Bruijn. Ze vertelt: *'De poh heeft ook een signalerende functie. Als je dieper op de zaken wilt ingaan, kun je een geestelijk verzorger van een Centrum voor Levensvragen inschakelen.'* In het uitgebreide artikel geeft ze ook tips bij zingevingsvragen aan haar vakgenoten.

[Dagblad Trouw](#) › publiceerde een interview met Karin Seijdell, waarin ze inzicht geeft in haar werk als geestelijk verzorger: *'Een vrouw met twee jonge kinderen die sterft aan kanker, daar ga ik geen zin in zoeken.'*

ZonMw publiceerde een [interview](#) › met Gaby Jacobs, hoogleraar Geestelijke Verzorging en projectleider van het actieonderzoek SamenZin. Doel van het project is om de samenwerking bij zingevingsvragen tussen geestelijk verzorgers en praktijkondersteuners ggz van huisartsenpraktijken te verbeteren. (Zie ook kopje Onderzoek).

Deel de artikelen in je netwerk!

*Etje Verhagen en Alina van Dalen tijdens de opnamen:
'Samenwerking is vooral belangrijk voor de patiënt,
maar ook voor jezelf'*

Twee nieuwe films over zingeving in de praktijk

Dit kwartaal vonden de opnamen plaats van twee korte films over zingeving vanuit het perspectief van de (aankomende) (wijk)verpleegkundige en de geestelijk verzorger thuis. In de eerste film vertellen Alina van Dalen (verpleegkundige, verpleegkundig consulent en docent Hogeschool Viaa) en Etje Verhagen (geestelijk verzorger, consulent palliatieve zorg en docent) over hun werkpraktijk en de zingeving behoeften van mensen. Ook gaan zij in op de inzichten die mensen opdoen door scholing. In de tweede film gaan ze in op het nut van multidisciplinaire samenwerking. Meer nieuws over de introductie van deze films volgt binnenkort! Bekijk ook de eerder ontwikkelde [reeks korte films >](#)

Online sessie: Richtlijn Zingeving en spiritualiteit: wat kan ik ermee in mijn praktijk?

**Met Prof.dr. Carlo Leget, Prof.dr. Yvonne Engels en Dr. Joep van de Geer
Woensdag 22 juni, 16.00 – 18.00 uur**

'Omgaan met levensvragen van cliënten of patiënten kan eigenlijk niet binnen de beperkte tijd die ik beschikbaar heb.' Het is een veelvoorkomend vooroordeel van zorgverleners en sociaal professionals. De Richtlijn Zingeving en spiritualiteit in de palliatieve fase geeft aanbevelingen over diagnose, begeleiding en behandeling voor patiënten in de palliatieve fase met zingeving- en spirituele vragen. Leer wat jij kunt met de tools die de Richtlijn aanreikt, hoe je die (nog beter) kunt toepassen in je werk, en deel ervaringen met vakgenoten. [Naar het programma en aanmelden >](#)

25 juni: Dag van de Levensvragen

Organiseer een activiteit en stimuleer het gesprek over levensvragen

Diverse organisaties vragen op of rond 25 juni aandacht voor wat levensvragen zijn en hoe je ze bespreekbaar maakt. We nodigen je van harte uit om een activiteit te organiseren. Bijvoorbeeld vanuit een Centrum voor Levensvragen of op persoonlijk initiatief. Neem een kijkje op dagvandelevensvragen.nl > voor inspiratie en materialen. Je kunt hier ook eenvoudig je activiteit aanmelden.

Denk je graag mee over een goede invulling voor Dag van de Levensvragen? Kom dan naar de online brainstorm van de VGVZ op 10 juni [via deze link](#) > Van tevoren aanmelden is niet nodig. Heb je vragen? Neem dan contact op met [Karin Seijdel](#) >

Week tegen Eenzaamheid

In de Week tegen Eenzaamheid staat ontmoeting en verbinding centraal. De Week tegen Eenzaamheid 2022 is van 29 september t/m 6 oktober. Ook tijdens de zomer (van 27 juni t/m 28 augustus) en winter (5 t/m 31 december) wordt er landelijk campagne gevoerd. Meer info, [factsheets](#) > en [communicatiematerialen \(downloads\)](#) > Ontdek ook [de korte video](#) > met tips van hoogleraar Anja Machielse, waarin ze vertelt over de behoefte van mensen aan één op één gesprekken waarin ze dieper in kunnen gaan op de vragen die hen bezighouden.

ONDERWIJS

Mirjam Nijveldt, projectleiding
Geestelijke Verzorging Thuis
bij Agora

Even voorstellen: Mirjam Nijveldt

Vanaf het begin 2022 vormt Mirjam samen met Guido Schürmann de projectleiding Geestelijke Verzorging Thuis. Mirjam: 'Binnen de projectleiding heb ik de portefeuille Onderwijs en ben ik contactpersoon voor het onderwijsplan [Zingeving in Zorg en sociaal domein](#) > Ik ben gepromoveerd als onderwijskundige en heb eerder leraren en huisartsen begeleid bij actieonderzoek en het verder verbeteren van hun opleiding. Als we elkaar nog niet hebben ontmoet: graag tot ziens!' [Contact Mirjam](#) >

Community Onderwijs en Zingeving: sluit je aan!

Het doel van de community is om docenten in zorg, welzijn en geestelijke verzorging thuis, en geestelijk verzorgers die scholing verzorgen, in verbinding te brengen. En rondom actuele thema's scholingsmaterialen te ontwikkelen en studiebijeenkomsten te organiseren. Peter de Haan, projectleider en Karin Seijdell, projectondersteuner, hebben gewerkt aan het betrekken van onderwijsinstellingen bij de community. De bedoeling is dat instellingen die professionals in eerstelijns zorg, welzijn en geestelijke verzorging opleiden middels een stuurgroep invloed hebben op de thema's. De community bestaat uit deelgroepen die digitaal samenwerken.

Wil je ook aansluiten? Neem dan contact op met de contactpersoon van het thema:

- › *Competentie erbij, belasting voor de professional?* [Nicolette Hijweege](#) ›
- › *Bezinning op het zingevingsdiscours. Welke termen gebruiken we? Hoe waarden-vrij zijn die eigenlijk?* [Brecht Molenaar](#) ›
- › *Interculturele zorg. Welke invloed kan aandacht voor cultuursensitiviteit hebben op de zorgverlening?* [Godian Ejiogu](#) ›
- › *De rol van supervisie en intervisie voor docenten GV Thuis* [Wim Smeets](#) ›

Als de stuurgroep is gevormd, is het streven om weer een landelijke studiedag te organiseren. Blijf op de hoogte via deze update!

Start project: Harmonisatie van taal

In het tweede kwartaal van dit jaar start het project 'Harmonisatie van taal' uit het [onderwijsplan 'Zingeving in zorg en sociaal domein'](#) › Dit omvat onder meer een kwantitatief en een kwalitatief onderzoek naar de termen voor zingeving en spiritualiteit die gebruikt worden in het onderwijs aan zorg- en welzijnsprofessionals. Vanuit de Radboud Universiteit is prof.dr. Yvonne Engels betrokken, vanuit de VGVZ Karin Seijdell. In de volgende update volgt de inhoudelijke informatie.

ONDERZOEK

Nieuwe overview geeft goed beeld Geestelijke Verzorging Thuis

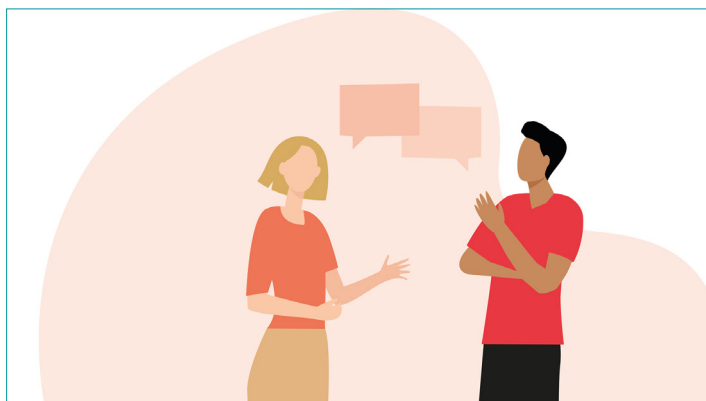
In samenspraak met de diverse partijen uit het veld, ontwikkelde ZonMw een overview met directe links naar alle relevante webpagina's. Dit geeft een goed beeld van de initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van zingeving en geestelijke verzorging in de thuissituatie in Nederland. Het aantrekkelijk vormgegeven overzicht is onderverdeeld in de praktijk, het onderwijs, onderzoek, de kenniswerkplaats Zingeving en Geestelijke Verzorging, het landelijk project Geestelijke Verzorging Thuis en de organisaties. [Naar de overview](#) ›

Tussenevaluatie Zingeving en Geestelijke Verzorging Thuis

De rapportage 'Coördinatie Zingeving en Geestelijke verzorging thuis' van het ZonMw-programma Zingeving en Geestelijke Verzorging staat online. Deze beschrijft de uitvoering en tussentijdse resultaten van de eerste twee jaar van het programma en de aanbevelingen voor de tweede fase. [Naar de evaluatie >](#)

kenniswerkplaatszingeving.nl online

De Kenniswerkplaats Zingeving en Geestelijke Verzorging heeft een eigen site! Het doel van de werkplaats is het gezamenlijk ontwikkelen en samenbrengen van kennis over de praktijk van Geestelijke Verzorging Thuis en Zorg voor Zingeving Thuis. De site is een initiatief van de 15 projectpartners. Je vindt er informatie over de leernetwerken, de werkgroepen, en een handig kennisoverzicht. Blijf op de hoogte, meld je aan voor de nieuwsbrief en volg de [LinkedInpagina >](#) [Naar de Kenniswerkplaats >](#)

Nieuwe PLOEG-instrumenten helpen bij zingeving en levensvragen

Aandacht voor zingeving en levensvragen is een belangrijk onderdeel van de palliatieve zorg. Om zorg voor zingeving in de thuissituatie beter te organiseren, zijn er nieuwe hulpmiddelen ontwikkeld. Voor geestelijk verzorgers zijn gemaakt:

- > **een werkboek** om het werk in de thuissituatie goed te organiseren;
- > **een gespreksmodel** om de multidisciplinaire samenwerking te verbeteren in het gesprek met andere professionals uit het zorg- en welzijnsdomein;
- > **beleidsadviezen** om de integratie van geestelijke verzorging in de thuissituatie te bevorderen;
- > **een interventie** voor geestelijke verzorging aan mensen in de palliatieve fase in de thuissituatie.

Daarnaast zijn er instrumenten ontwikkeld voor andere zorgverleners. De PLOEG-instrumenten zijn vrij toegankelijk. [Naar alle instrumenten >](#)

Symposium Ploegen en oogsten. Over de resultaten van PLOEG

Maandag 20 juni 2022, 10.00 – 17.00 uur

Op 20 juni organiseert de VGVZ haar jaarlijkse symposium over de uitkomsten van de drie PLOEG-onderzoeken. Tijdens het symposium maak je kennis met de instrumenten en modellen uit deze onderzoeken die je voor je werk als geestelijk verzorger kunt gebruiken, ook in andere werkvelden dan de thuissituatie. De dag begint met een hoofdlezing en vier verschillende workshops. [Meer informatie over het programma en aanmelden >](#)

30 september: Conferentie over zingeving

Op 30 september 2022 is de conferentie 'Zorg voor zingeving' met workshops over de PLOEG-instrumenten. Noteer de datum alvast in je agenda! Meer informatie volgt.

Studiemiddag SamenZin

Voor geestelijk verzorgers, praktijkondersteuners, huisartsen en andere geïnteresseerden

Vrijdag 10 juni, 12.30 – 18.00 uur, Universiteit voor Humanistiek, Utrecht

Deze landschapskaart is een onderdeel van de toolbox die de deelnemers ontvangen

Op vrijdag 10 juni van 12.30 tot 18.00 uur wordt het actieonderzoek SamenZin afgesloten met een studiemiddag aan de Universiteit voor Humanistiek. Ben je geestelijk verzorger in de thuissituatie of POH-GGZ? Wil jij je verder ontwikkelen en daarin leren samenwerken met andere professionals? Kom dan naar de studiemiddag met een afwisselende en leerzame combinatie van presentaties, workshops en ruimte voor ontmoeting. [Voor meer info en aanmelden >](#)

Eindsymposium Toolbox voor zingevingsvragen in de thuissituatie

Voor geestelijk verzorgers en andere belangstellenden
Woensdag 22 juni, 10.00 – 12.00 uur, online

Ben je geïnteresseerd in de uitkomsten van het actieonderzoek? Wil je als geestelijk verzorger extra handvatten voor het versterken van je rol in de thuissituatie? Kom dan naar het eindsymposium van het ZonMw project 'Toolbox voor te signaleren en bespreken van zingevingsvragen: actieonderzoek in Noord-Holland en Flevoland.'

[Meld je hier aan >](#) [Contact Rianne Hoopman voor meer info >](#)

KINDERPALLIATIEVE ZORG

*Marian van Bruggen, beleidsadviseur en bestuurssecretaris
Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg*

Even voorstellen: Marian van Bruggen

Marian van Bruggen werkt sinds mei bij het Kenniscentrum Kinderpalliatieve Zorg als beleidsadviseur en bestuurssecretaris. Marian: 'Geestelijke verzorging is één van de thema's waar ik mee aan de slag ga. Een waardevol thema, dichtbij de mens. Het Kenniscentrum en de Netwerken Integrale Kindzorg richten zich hier onder meer op via onderzoek, begeleiding, dialoogtafels en een leergang geestelijke verzorging. Ik kijk er naar uit om me hiermee bezig te houden en jullie te ontmoeten.'

Wil je contact opnemen? [Laat het Marian weten >](#)

Agenda

[10 juni: Studiemiddag SamenZin >](#)

[20 juni: Symposium Ploegen en oogsten. Over de resultaten van PLOEG >](#)

[22 juni: online sessie Richtlijn Zingeving en spiritualiteit: wat kan ik ermee in mijn praktijk? >](#)

[22 juni: eindsymposium actieonderzoek Toolbox voor zingevingvragen in de thuissituatie \(online\) >](#)

[25 juni: Dag van de Levensvragen >](#)

[Week tegen eenzaamheid communicatiematerialen \(download\) >](#)

[Save the date: 30 september Conferentie over zingeving](#)

Nieuws en instrumenten delen in het netwerk?

Staat er iets in deze update dat interessant is voor collega's?

Hier een handig overzicht met meer links om te delen.

[Tijdschrift voor Praktijkondersteuners en Praktijkverpleegkundigen: Interview met POH Somatiek en Ouderen, Wendy de Bruijn \(download\) > Online versie >](#)

[Dagblad Trouw: interview met geestelijk verzorger Karin Seijdell >](#)

[Samenwerking geestelijk verzorgers en POH-GGZ bij zingevingvragen >](#)

[Praten over levensvragen >](#)

[Overview Geestelijke Verzorging Thuis >](#)

[Kenniswerkplaats Zingeving >](#)

[Tussenevaluatie Zingeving en Geestelijke Verzorging Thuis >](#)

[Nieuwe PLOEG-instrumenten helpen bij zingeving en levensvragen >](#)

[Zorgverleners krijgen training en handvatten om gesprek over zingeving aan te gaan >](#)

